

Література

1. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 № 1602-III [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1602-14>
2. Повестка дня на XXI век: Конференция ООН по окружающей среде и развитию (Рио-де-Жанейро, 3—14 июня 1992 г.): [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.un.org/russian/conferen/wssd/agenda21/>
3. Национальные стратегии устойчивого развития / материалы Комитета ООН по устойчивому развитию: [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.un.org/ru/development/sustainable/nationalinfo.shtml>
4. *Бабинцева Н. С.* Некоторые подходы в экономической теории; Очерки. — СПб.: Изд-во С. Петерб. ун-та, 2003. — 200 с.
5. *Шаститко А.* Структурные альтернативы социально-экономического развития России / А. Шаститко, С. Афонцев, С. Пласкин // Вопросы экономики. — № 1. — 2008. — С. 71—85.
6. *Полтерович В.* Стратегия модернизации, институты и коалиции // Вопросы экономики. — 2008. — № 4. — С. 4—24.

Самсонова О.І.,
старш. викладач ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана»,
Тихоненко Ю.В.,
канд. техн. наук, доцент

Samsonova Olga,
Senior lecturer of KNEU,
Tikhonenko Yuri,
Nominee Doc. Tech. Sc.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

У статті розглянуто теоретичні та практичні проблеми розвитку інноваційно-інвестиційної моделі економіки України у нинішніх умовах виходу з кризи. Проаналізовано економічну сутність цього поняття як економічної категорії та її основних чинників, розкрито посилену роль інновацій в економічному розвитку на сучасному етапі.

THE MAIN SETS FOR THE INCULCATE OF INNOVATIVE- INVESTMENT MODEL OF ECONOMIC DEVELOPMENT

In the article the theoretical and practical problems of development of innovative-investment model of economy of Ukraine are considered in present exit conditions from a crisis. Economic essence of this concept is analysed as an economic category and her basic factors, the increased role of innovations is exposed in economic development on the modern stage

Інноваційно-інвестиційна модель розвитку економіки може розглядатися як інструмент формування засад інформаційного суспільства в Україні.

Реалізація інноваційної стратегії економічного зростання потребує:

- підвищення технологічного рівня підприємств завдяки прогресивним вітчизняним і світовим науково-технічним досягненням;
- прискореного розвитку високотехнологічних виробництв, спроможних виробляти наукомістку продукцію з високою доданою вартістю,
- формування експортного потенціалу цих виробництв.

Україна, на відміну від розвинутих країн, які до 85—90 % приросту ВВП забезпечують виробництвом та експортом наукомісткої продукції, посідаючи за кількістю науковців одне з перших місць у світі, поки що розвивається без суттєвого використання результатів наукових досліджень.

Світовий ринок високотехнологічної продукції оцінюється нині в 2,5—3,0 трлн дол., і частка вітчизняної наукомісткої продукції становить близько 0,1 %, причому Україна представлена на цьому ринку переважно продукцією оборонно-промислового комплексу та авіаційної промисловості.

Продовжує деградувати внутрішній ринок науково-технічної продукції. Ознаками цього є:

- низький рівень попиту на інноваційні розробки всередині країни;
- неплатоспроможність вітчизняних споживачів, які мають потреби у високотехнологічній продукції;
- недостатність конкуренції на внутрішніх ринках з боку виробників та постачальників нової техніки та технологій;
- прагнення західних замовників без істотних інвестицій використати наукові результати виробничої сфери (насамперед за технологіями подвійного призначення).

Все це призводить до того, що інноваційна активність українських підприємств залишається низькою, а з розгортанням фінансової, економічної та політичної кризи в Україні останніми роками інноваційна спрямованість економіки суттєво загальмувалась, а у деяких галузях економіки практично ледь жевріє.

Про переважно екстенсивний характер інноваційних процесів в Україні свідчить те, що інноваційна продукція освоюється здебільшого шляхом використання наявного устаткування і технологій, хоч і дещо пожвавилась робота підприємств зі створення і освоєння нових видів техніки та впровадження нових технологічних процесів. Такий екстенсивний тип інноваційного розвитку має вузькі межі і практично неспроможний підтримувати конкурентоспроможність вітчизняних підприємств протягом тривалого часу.

Основними чинниками, які зумовлюють недостатність розвитку інноваційної діяльності, є такі:

- недосконалість законодавства, особливо у частині стимулювання з боку держави науково-технологічної та інноваційної діяльності;
- відсутність сформованої інноваційної інфраструктури, яка б із залученням промислового, банківського та торговельного капіталу поєднувала інноваційну науку та виробництво;
- відсутність дієвих механізмів комерціалізації результатів завершених науково-технічних розробок та передачі їх у сферу виробництва;
- відсутність системи стимулювання інноваційного пільгового оподаткування;
- високий економічний ризик залучення інвестицій до сфери високотехнологічного виробництва;
- слабкий розвиток малого та середнього інноваційного підприємництва на шляху впровадження інноваційного продукту у серійне та масове виробництво.

Світовою практикою напрацьовано три типи стратегій інноваційного розвитку:

- 1) стратегія перенесення, яка полягає у використанні зарубіжного науково-технічного потенціалу і перенесенні його досягнень у власну економіку;
- 2) стратегія запозичення, сутність якої полягає в освоєнні виробництва високотехнологічної продукції, що вже вироблялася в інших країнах, шляхом використання власної дешевої робочої сили та існуючого науково-технічного потенціалу;
- 3) стратегія нарощування, коли використовується власний науково-технічний потенціал, залучаються іноземні фахівці, досягається інтеграція фундаментальної та прикладної науки з виробництвом.

Для України перші два підходи менш прийнятні, адже для реалізації цих стратегій потрібні значні фінансові ресурси на купівлю ліцензій, які на даному етапі розвитку країни практично відсутні. Водночас стратегії перенесення та запозичення несуть загрози, пов'язані з тим, що шляхом трансферу до країни надходять морально застарілі технології.

Домінуючим для України повинен стати третій шлях розвитку, що базується на використанні стратегії нарощування інноваційного потенціалу за заздалегідь визначеними державою пріоритетними напрямками науково-технічного прогресу. У зв'язку з цим вітчизняна наука має бути визнана вищим національним пріоритетом, ресурсне забезпечення якого слід здійснювати першочергово.